

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/57/2017
Identifikačné číslo spisu: 5612010014
Dátum vydania rozhodnutia: 20.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5612010014.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci proti obvinenej C. E. pre prečin krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na neverejnom zasadnutí konanom 20. júna 2018 v Bratislave o dovolaní ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 23. júna 2016, sp. zn. 3To/58/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 11. februára 2016, sp. zn. 1T/5/2012, uznal obvinenú C. E. vinnou v bode 1) z prečinu krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 ods. 1 Tr. zák. a v bode 2) z prečinu krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 ods. 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1. 30. októbra 2008 o 8:15 hod. pred vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Liptovský Mikuláš, Úradu justičnej a kriminálnej polície, v trestnom konaní vedenom pod ORP-259/JP-LM-2008 proti obvinenému P. M. za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. ako svedkyňa po zákonnom poučení svedka o následkoch prečinu krivej výpovede a krivej prisahy v zmysle § 346 Tr. zák. uviedla: „V ten deň (18. júla 2008) som ani ja, ani môj druh P. M. neboli vôbec v meste G. U... v ten deň nebol v meste... tam nemohol byť, nakoľko bol celý deň u Ing. K. L. aj so mnou a potom sme varili asi od 18:00 hod. guláš.“, pričom P. M. bol rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 11. októbra 2010, sp. zn. 2T/11/2009, uznaný vinným zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť dňa 18. júla 2008 v popoludňajších hodinách v parku za Domom služieb v Liptovskom Mikuláši,

2. 7. apríla 2010 o 10:00 hod. v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 2T/11/2009 proti obvinenému P. M. za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. pred sudkyňou tohto súdu ako svedkyňa po zákonnom poučení svedka o trestných následkoch krivej výpovede a krivej prisahy, po zložení prisahy podľa § 265 ods. 2 Tr. por. uviedla: „Celý ten deň (18. júla 2008) bol

obžalovaný so mnou, nikam nešiel. My sme si ani nemohli dovoliť odísť od pána K.. My sme robili u pána K., on má dom oproti našej bytovke, robili sme na jeho pozemku, medzi 12:00 - 13:00 hod. sme mali obedňajšiu prestávku... my sme robili do 17.00 hod., keď sme skončili, tak potom ja som guláš dovarila.“, pričom P. M. bol rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 11. októbra 2010, sp. zn. 2T/11/2009, uznaný vinným zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť dňa 18. júla 2008 v popoludňajších hodinách v parku za Domom služieb v Liptovskom Mikuláši.

Za skutok v bode 1. okresný súd podľa § 44 Tr. zák. upustil od uloženia súhrnného trestu, lebo trest uložený obžalovanej rozsudkom okresného súdu z 1. februára 2010, sp. zn. 2T/132/2009, za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. vo výmere osemnásť mesiacov, pôvodne s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu dva roky, ktorého výkon bol nariadený uznesením okresného súdu z 5. decembra 2011, č. k. 2T/132/2009-88, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline z 1. februára 2012, č. k. 3Tos/11/2012-94, pokladal na ochranu spoločnosti a nápravu páchatelky za dostatočný. Za skutok v bode 2. uložil okresný súd obvinenej podľa § 346 ods. 2, § 38 ods. 4, § 37 písm. h), § 42 ods. 1 a § 39 ods. 1 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere dva roky, na ktorého výkon ju zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Zároveň podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil výrok o treste v trestnom rozkaze okresného súdu z 31. marca 2011, sp. zn. 1T/16/2011, ktorým bol obvinenej za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere osem mesiacov, na ktorého výkon bola zaradená do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia, a súčasne zrušil i všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Rozsudok okresného súdu napadli odvolaniami prokurátor a obvinená C. E.. Na podklade odvolania obvinenej Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 23. júna 2016, sp. zn. 3To/58/2016, podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. zák. zrušil odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. v spojení s § 285 písm. b) Tr. por. oslobodil obvinenú spod obžaloby okresného prokurátora z 11. januára 2012, sp. zn. 2 Pv 156/11, ktorá jej kládla za vinu spáchanie prečinu krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na vyššie uvedenom skutkovom základe, pretože dospel k záveru, že skutok nie je trestným činom. Odvolanie prokurátora krajský súd podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu, ktorý bol príslušnej krajskej prokuratúre doručený 6. decembra 2016 a obvinenej C. E. 21. decembra 2016, podala ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerka spravodlivosti“) na podnet námestníka generálneho prokurátora Slovenskej republiky 19. júna 2017 dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Tr. por. tvrdiac, že rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 23. júna 2016, sp. zn. 3To/58/2016, bol porušený zákon v ustanoveniach § 15 písm. a), b) Tr. zák., § 285 písm. b), § 321 ods. 1 písm. d), § 322 ods. 3 Tr. por. a § 346 ods., 1, 2 Tr. zák. v prospech obvinenej C. E..

V dôvodoch podaného dovolania ministerka spravodlivosti po zrekapitulovaní predchádzajúceho konania v podstate namieta, že krajský súd záver ohľadom subjektívnej stránky daného trestného činu spočívajúcej len v priamom úmysle žiadnym spôsobom neodôvodnil ani nepodložil judikatúrou či súdnou praxou. Dovolateľka s poukazom na paragrafové znenie skutkovej podstaty trestného činu krivej výpovede a krivej prísahy naopak tvrdí, že v danom prípade je sice z pohľadu subjektívnej stránky pre naplnenie skutkovej podstaty vyžadované úmyselné zavinenie, nie však iba v podobe priameho úmyslu, ale postačuje i úmysel nepriamy. V tejto súvislosti poukázala ministerka spravodlivosti tiež na to, že sudy oboch stupňov v odôvodneniach ich rozhodnutí konštatujú, že niet pochybností o tom, že obvinená C. E. vypovedala pred vyšetrovateľom a následne aj pred súdom na hlavnom pojednávaní tak, ako je uvedené v obžalobe, pričom uvedené nespochybnila ani samotná obvinená, ktorá pri viacerých výsluchoch na hlavnom pojednávaní už v pozícii obžalovanej na týchto svojich výpovediach zotrvala s cieľom preukázať nevinu P. M.. Osobitne pritom zdôraznila, že okresný súd sa snažil opakovanými dopytmi vylúčiť u obvinenej omyl v určení presného dátumu, ku ktorému sa vzťahovala jej výpoveď,

obvinená však uviedla, že sa s určitosťou v dátume nepomýlila, tento si veľmi dobre pamätá, mal to byť piatok a v ten deň mali spolu s P. M. oslavovať jej narodeniny. Napriek výpovedi obvinenej však bol P. M. právoplatne odsúdený za spáchanie trestného činu lúpeže, ktorej sa mal dopustiť práve v deň, kedy mal byť podľa výpovede obvinenej s ňou na inom mieste, pričom jeho vina (a tým aj prítomnosť na mieste činu v Liptovskom Mikuláši) bola v konaní preukázaná výpoveďami poškodeného L. B., svedkov K. X., L. V., D. V. a členov hliadky mestskej polície E. Z. a U. N..

V ďalšej časti svojho dovolania poukázala ministerka spravodlivosti na judikatúru vzťahujúcu sa k subjektívnej stránke trestného činu (konkrétne R 62/1973, R 41/1976, R 60/1972, R 5/1951 a na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4To/4/2016). Zároveň v zhode s odôvodnením rozsudku okresného súdu uviedla, že krivej výpovede sa obvinená dopustila v priamom úmysle, s motívom pomôcť svojmu vtedajšiemu druhovi vyhnúť sa trestnému postihu za spáchaný trestný čin. Zdôraznila, že pri výsluchu v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní vo veci obvineného P. M. bola C. E. poučená v zmysle § 131 ods. 1 Tr. por., ako aj v zmysle § 130 Tr. por. o práve odoprieť vypovedať, keďže bola jeho družkou, toto svoje právo však nevyužila a následne vo svojich výpovediach vedome uviedla nepravdivé okolnosti ohľadom inkriminovaného dňa, počas ktorého P. M. spáchal trestný čin lúpeže.

Na základe uvedeného ministerka spravodlivosti navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom krajského súdu z 23. júna 2016, sp. zn. 3To/58/2016, bol porušený zákon v ustanoveniach § 15 písm. a), b) Tr. zák., § 285 písm. b) Tr. por., § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por., § 322 ods. 3 Tr. por. a § 346 ods. 1, 2 Tr. zák. v prospech obvinenej C. E., podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad, a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Obvinená C. E. v písomnom vyjadrení k dovolaniu ministerky spravodlivosti prostredníctvom pre dovolacie konanie ustanovenej obhajkyne uviedla, že napadnutý rozsudok krajského súdu považuje za zákonný a správny, vydaný na základe objektívne zisteného skutkového stavu a správne zistených a vyhodnotených dôkazov. Z vykonaného dokazovania, ako aj z jej vyjadrení vyplýva, že nemala úmysel klamať, ale vypovedala len o tom, čo si pamätala. Stotožnila sa so skutkovými a právnymi závermi krajského súdu uvedenými v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých vyplýva, že žalované skutky nie sú trestnými činmi z dôvodu absencie subjektívnej stránky a uplatnenia zásady in dubio pro reo. Na základe uvedeného navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podané dovolanie podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané ministerkou spravodlivosti ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 1 Tr. por. a to na podnet osoby, ktorej zákon právo na podanie dovolania z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. nepriznáva, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por.], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por., s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Pokiaľ ide o ťažisko dovolacích námietok, ktorými je najvyšší súd z hľadiska ich vecného vymedzenia viazaný (§ 385 ods. 1 Tr. por.), treba zároveň prisvedčiť ministerke spravodlivosti v tom smere, že pre naplnenie subjektívnej stránky trestného činu krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1 alebo ods. 2 Tr. zák. postačuje tzv. nepriamy (eventuálny) úmysel páchatel'a v zmysle § 15 písm. b) Tr. zák. Dovolateľka, ale i orgány prípravného konania a súdy činné v tejto veci v pôvodnom konaní však prehliadli, že z pohľadu objektívnej stránky je vyvodenie trestnej zodpovednosti za tento trestný čin podmienené okrem iného tým, že páchatel' uvedie nepravdu o okolnosti, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie, alebo takú (podstatnú) okolnosť zamlčí. Nepravdivou výpoveďou o okolnosti, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie súdu, treba pritom rozumieť takú výpoveď, na ktorú v dobe, keď bola urobená, musia orgány činné v trestnom konaní alebo súd prihliadnuť a ktorá môže viesť k inému rozhodnutiu týchto orgánov pokiaľ ide o priebeh a výsledky trestného konania a môže znemožniť

zistenie skutkového veci. Preto otázku, či sa výpoveď týka okolnosti podstatnej pre rozhodnutie, nemožno posudzovať izolovane, ale vždy so zreteľom na celkovú dôkaznú situáciu v konkrétnej veci, v ktorej bola urobená.

V tomto kontexte je potom potrebné poukázať na to, že podľa predloženého spisového materiálu bol P. M. prichytený na mieste spáchania zločinu lúpeže, za ktorý bol v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 2T/11/2009 právoplatne odsúdený, bezprostredne po jeho spáchaní, pričom bol hliadkou mestskej polície legitimovaný a jednoznačne identifikovaný. Za takejto dôkaznej situácie, nebola výpoveď obvinenej C. E., ktorá tvrdila, že P. M. sa v čase skutku nachádzal na inom mieste, pre rozhodnutie podstatná, keďže podľa názoru najvyššieho súdu nebola reálne spôsobilá ovplyvniť priebeh, ale hlavne výsledok trestného konania vedeného proti P. M..

V posudzovanej veci tak nie je naplnený znak objektívnej stránky skutkovej podstaty trestných činov krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák., konkrétne, že obvinená uviedla nepravdu o okolnosti, ktorá mala podstatný význam pre rozhodnutie. A teda i keď z nesprávnych dôvodov, dospel krajský súd k vecne správne záveru, že skutky, pre ktoré bola obvinená C. E. postavená pred súd, nie sú trestným činom. Pritom sa žiada pripomenúť, že dovolanie nemožno považovať za dôvodné, ak by ním namietané a dovolacím súdom zistené porušenie zákona (v danej veci nesprávny záver krajského súdu o absencii subjektívnej stránky) nemohlo viesť ku zmene napadnutého rozhodnutia. Dovolanie by v takom prípade v konečnom dôsledku nemohlo byť úspešné a splniť ním sledovaný účel nápravy, ani ak by mu dovolací súd vyhovel, čím by stratilo procesnú povahu opravného prostriedku. Preto dovolací súd také dovolanie odmieta podľa § 382 písm. c) Tr. por. alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por. (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 52/2013).

Pre úplnosť ale treba k veci uviesť, že okolnosť, či obvinený uviedol ako svedok v inej veci nepravdu, musí súd, ktorý rozhoduje o trestnom čine krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 Tr. zák., vyriešiť samostatne ako predbežnú otázku podľa § 7 ods. 1 Tr. por., keďže ide o posúdenie viny obvineného, a to na základe porovnania výpovedí svedka so skutočnosťou a bez ohľadu na to, či v inej veci bola táto výpoveď orgánmi činnými v trestnom konaní alebo súdom vyhodnotená ako nepravdivá alebo nevierohodná. Posúdenie svedeckej výpovede orgánmi činnými v trestnom konaní a súdom (v inej veci) ako nevierohodnej totiž ešte nemusí znamenať, že zároveň ide o výpoveď nepravdivú, pretože nevierohodnosť vyjadruje pochybnosti o pravdivosti takejto výpovede, zatiaľ čo nepravdivosť znamená istotu, že tvrdenia uvedené vo výpovedi sú v rozpore so skutočnosťou.

Z popisu skutkov v prvostupňovom rozsudku však skutkový záver o tom, že obvinená nepravdivo vypovedala, že P. M. nebol 18. júla 2008 v Liptovskom Mikuláši, hoci tam v skutočnosti bol, nevyplýva, keďže zo znenia skutkov vyplýva len to, že obvinená v inej veci vypovedala určitým spôsobom, pričom súd jej neuveril a P. M. odsúdil. Inak povedané, v skutkovej vete prvostupňového rozsudku (rovnako ako obžaloby) chýba akékoľvek zistenie okresného súdu o tom, aký bol skutočný stav toho, o čom obvinená vypovedala v trestnej veci P. M., resp. chýba zistenie, že je jednoznačne a bez pochybností vylúčené to, čo obvinená vo svojich svedeckých výpovediach tvrdila, a toto je nahradené (z pohľadu vyvodenia trestnej zodpovednosti) nedostatočným konštatovaním, že súd P. M. v inom konaní odsúdil za trestný čin, ktorého sa mal dopustiť 18. júla 2008 v Liptovskom Mikuláši. Preto aj keby sa sporná svedecká výpoveď obvinenej C. E. týkala pre rozhodnutie podstatnej okolnosti, nemohlo by dovolanie ministerky spravodlivosti uspieť, pretože popis skutkov, ktorými je dovolací súd viazaný, nezodpovedá právne posúdeniu ako trestných činov podľa § 346 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák., keďže nevyjadruje, že obvinená uviedla nepravdu, ale len to, že jej súd v inom konaní neuveril a teda jej výpoveď nepovažoval za vierohodnú. Treba pritom zdôrazniť, že v tomto smere dovolateľka správnosť skutkových zistení vecne nenapadla, a teda v ďalšom konaní by nebolo možné zmeniť popis skutkov v neprospech obvinenej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.